

**Părintele Ioan Krestiankin,
„degetul dumnezeieștii pronii”
– mărturii și cuvântări –**

Traducere din limba rusă

DENIS CHIRIAC

Carte tipărită cu binecuvântarea

Înaltpreasfințitului

TEOFAN

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Doxologia

Iași, 2018

Cuprins

Secțiunea I Mărturii

Calea dragostei jertfelnice	13
„Doamne, numele Tău este putere! Întărește-te pe noi, cei neputincioși, care cădem”	18
Arhimandritul Ioan (Krestiankin)	33
Mântuirea omului se săvârșește doar prin credință și numai în Biserică	33
Cum credem?	42
Schiarhimandritul Ilie (Nozdrin)	44
Viața duhovnicească se învață	44
Arhimandritul Tihon (Șevkunov)	52
„Iar acum ascultă care este voința lui Dumnezeu”	54
Despre ascultare	77
Cum să ne mântuim sufletele?	111
Sihăstria în lume	115
Fă milostenie cu smerenie	117
„Nu căutați vinovații! Rugați-vă”	119
Rugăciuni scrise de Arhimandritul Ioan (Krestiankin)	129

Rugăciune pentru dăruirea rugăciunii	131
Rugăciuni către Sfinții Arhangheli și Îngeri	132
Anexă	135

Secțiunea a II-a

Slujirea pastorală a Arhimandritului Ioan Krestiankin

(Arhimandrit Filaret Kolțov)

Capitolul I

Slujirea de păstor și de stareț. Particularități ale slujirii pastorale și obiectivele ei principale 151

1.1. Fenomenul Stăreției: origine și scurt istoric.....153

1.2. Stăreția în Mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului” de la Pskovo-Pecerska 159

Capitolul II

Drumul vieții Părintelui Ioan 195

2.1. Anii copilăriei și ai tinereții Părintelui Ioan.

Întâlnirea cu oamenii lui Dumnezeu 195

2.2. Începutul slujirii pastorale 199

2.3. Viața în detenție. Nevoința mărturisirii 205

2.4. Slujirea în parohii 208

2.5. Viața monahală 212

Capitolul III

Slujirea prin cuvânt 227

3.1. Specificul îndrumării pastorale a Arhimandritului Ioan (Krestiankin), conform operei sale scrise 227

3.2. Epoca contemporană, trăsăturile ei duhovnicești și problemele purtării de grijă pentru suflet 228

3.2.1. Problema credinței în lumea contemporană 228

3.2.2. Despre necesitatea urmării învățăturii Bisericii Ortodoxe	243
3.2.3. Despre tendințele apocaliptice din societate	248
3.2.4. Despre declinul îndrumării duhovnicești	251
3.3. Despre mântuire în lumea contemporană și despre „fapta mărunță”	252
3.5. Despre importanța răbdării neputințelor, a necazurilor și a bolilor pe calea mântuirii	256
3.6. Despre necesitatea purtării crucii mântuitoare. Crucea adevărată și crucea născocită de noi	263
3.7. Despre nevoia fiilor duhovnicești contemporani de a-și cultiva credința în pronia lui Dumnezeu. Voința lui Dumnezeu și voința liberă a omului	268
3.8. Despre rugăciune	270
3.9. Părintele Ioan vorbind despre slujirea pastorală	273

Capitolul IV

<i>Particularitățile îndrumării duhovnicești ale Arhimandritului Ioan (Krestiankin)</i>	276
---	-----

4.1. Povățuirea duhovnicească a păstorilor	277
4.2. Îndrumarea duhovnicească a mirenilor	280

Concluzii	286
------------------------	-----

Anexa 1: Amintirile Arhimandritului Filaret (Kolțov) despre Părintele Ioan (Krestiankin)	289
--	-----

Anexa 2: Scrisorile arhimandritului Ioan (Krestiankin) către Arhimandritul Filaret (Kolțov)	320
---	-----

Anexa 3: Amintirile lui Nicolai Kuzmici Simakov despre Părintele Ioan (Krestiankin)	323
---	-----

Secțiunea I
Mărturii

Calea dragostei jertfelnice

Calea vieții Părintelui Ioan, de aproape un secol, a traversat vremurile tragice când se ruinau pilonii fostei Rusii, dar mai ales cei ai vieții bisericești.

În anul 1923, Vaniușa, în vârstă de treisprezece ani, a ajuns pentru prima dată în viața sa la Moscova. Evenimentul care l-a însuflețit cel mai mult atunci a fost întâlnirea cu Patriarhul Tihon, în Mănăstirea din Donsk, precum și binecuvântarea primită de la el. Harul slujirii de Patriarh, precum și de mărturisitor al credinței a fost resimțit cu intensitate de sufletul lui entuziasmat.

Amintindu-și de acest eveniment la bătrânețe, Părintele Ioan întotdeauna spunea că „simte până în momentul de față pe creștetul său căldura podului mâinii Sanctității Sale”.

Ce a auzit acest adolescent în acea zi binecuvântată? Care cuvine au avut repercusiuni în inima sa? Aceste detalii le aflăm de la Patriarhul Tihon:

„La o primă analiză, în cuvintele Stareților nu există nimic deosebit. Dar voi auziți un predicator care a renunțat la cele lumești, căruia nu-i mai trebuie

nici slava acestei lumi, nici bogăția ei, nici confortul ei, nici tot ceea ce îi determină de obicei pe oameni să se lingusească, să fie ipocriți sau să ascundă adevărul.

Aveți în fața voastră un învățător care, prin nevoințele grele ale vieții sale și prin lupta neîncetată cu propriile patimi și cu poftele sale păcătoase, s-a convins definitiv de faptul că ar trebui să slujească doar adevărul, să-i spună fiecăruia adevărul în față, nefiindu-i frică de interdicții, amenințări sau pedepse.

În fața ochilor voștri vorbește o persoană care a ajuns la un nivel superior de desăvârșire morală, fiind numit pe bună dreptate înger în trup. El cunoaște toate subtilitățile sufletului omenesc. Cuvântul lui este pătruns de duh și de viață, este plin de har; povețele lui au fost probate prin experiența bogată a propriei vieți.

De aceea, nu este de mirare că îndrumările nevoitorilor autentici fac adevărate minuni de reînnoire morală a oamenilor și că lumea însetează după cuvintele bunilor învățători [...].”

S-ar fi putut gândi atunci adolescentul Vania că aceste cuvinte ale Patriarhului se vor împlini în totalitate în chiar propria sa viață? Ce a simțit sau ce a pre-gustat în ziua aceea inima lui tânără? Ce bucurie neobișnuită i-a înflăcărat inima? Mișcările inimii omenești și ale gândurilor lui rămân o mare taină...

În anul 1945, Sanctitatea Sa, Patriarhul Alexei I, l-a hirotonit pe Ioan Krestiankin. Tânărul preot i-a adresat Sanctității Sale o întrebare legată de responsabilitatea slujirii preoțești. Iar Patriarhul l-a întrebat atunci:

- Ce ți-am dat când te-am hirotonit?
- Un Molitfelnic, a răspuns Părintele Ioan.
- Iată deci, tot ceea ce este scris acolo, să împlinești, iar pe toate care vor urma, să le rabzi. Așa te vei mântui.

Părintele Ioan a trecut împreună cu Biserica, și în Biserică, prin toate greutățile care i-au căzut în sarcină, devenind un element viu de legătură dintre Rusia de altădată și cea de acum; el a arătat calea adevărului într-o lume atee.

Nimeni și nimic nu a putut să-i clatine sau să-i tulbure sufletul, condus de o credință vie, de o credință vie ajunsă la măsura deplinătății.

În vremurile cele mai întunecate ale mult suferinței Rusii, slujirea Părintelui a păstrat nestinsă lumina candelii Stareților ruși, candelă care a fost aprinsă prin nevoințele Sfinților Serghie de Radonej, Pavel de Obnor*, Serghie de Nurom**, Dionisie de Glușițk***, Arsenie și Corneliu de Kolomensk, Nil de Sorsk, Paisie Velickovschi, Serafim de Sarov, a Stareților din Optina și Glinsk. Stareții ruși reprezintă un fenomen uimitor: ei sunt extrem de deschiși lumii, nu se izolează între

* Pavel de Obnor (Komelski, 1317-1429) – ucenic al Sfântului Serghie de Radonej, întemeietorul Mănăstirii Pavlo-Obnorsk.

** Serghie de Nurom (mijlocul secolului al XIV-lea – 1412) – sfânt rus, făcător de minuni, monah și ucenic al Sfântului Serghie de Radonej. Grec de origine, a înființat Mănăstirea Spaso-Nuromsk.

*** Dionisie de Glușițk (1363 – 1 iunie 1437) – sfânt rus, iconograf, întemeietorul și egumenul câtorva mănăstiri de pe malul râului Glușițe din regiunea Vologda.

pereții chiliilor lor mănăstirești, ci îi slujesc pe cei suferinzi cu o iubire activă. La chilia Starețului rus se adună nu numai frații mănăstirii, ci și numeroși mireni din toate categoriile sociale.

Într-o predică, Mitropolitul Antonie de Suroj spunea că monahul autentic trebuie „să compătimizească și să plângă plânsul lumii întregi”. Această imagine dezvăluie într-un mod neobișnuit de expresiv esența Starețului în slujirea lumii și nu întâmplător autorul vieții Sfântului Serghie, fericitul Epifanie, îl numește pe Sfânt „îndureratul pământului rus”. Acest drum al dragostei jertfelnice față de oameni, în epoca unor prigoane îngrozitoare a Bisericii lui Dumnezeu, l-a parcurs și Starețul Ioan (Krestiankin). Mii de oameni i se adresau cu necazurile, bolile și îndoielile lor, fiecare dintre ei fiind ajutați prin mângâiere, sfat și rugăciune. Într-un anterior alb, cu o cruce simplă la piept și cu un „Hristos a înviat!” plin de bucurie îi întâmpina pe toți care veneau la Stareț. „Și toată Rusia era la ușa acestui monah” – această afirmație legată de Sfântul Serafim de Sarov ne amintește de contemporanul nostru, Părintele Ioan. O înflăcărare nestinsă pentru Hristos, o bucurie pascală specială, un duh plin de pace – iată însușirile care îi leagă pe cei doi „Stareți ai întregii Rusii”.

Roadele care s-au copt în pomul vieții Părintelui Ioan rămân, pentru generațiile actuale și pentru cele viitoare, un model al unei încrederi adevărate în pronia lui Dumnezeu care îl conduce pe om din „latura și umbra

morții” la bucuria cunoașterii și a contemplării lui Dumnezeu, încă de aici, de pe pământ.

Ideile enunțate mai sus sunt receptate cu ușurință de un ortodox. Dar cum să procedeze cineva care abia de a pășit pragul bisericii și nu vrea să se cunoască pe sine însuși, indiferent dacă este o persoană tânără sau dacă are părul încărunțit, dar în inima căreia încă se ascunde zălogul nemuririi noastre?

Pe cititorii din această categorie îi îndrumăm prin cuvintele Patriarhului Alexei al II-lea: „A te cunoaște pe tine însuși nu este un lucru mic. A te atinge de cunoașterea Tainelor Bisericii înseamnă un lucru mare. Dacă omul va înțelege că cel de-al doilea element este legat de primul și că experiența duhovnicească a Bisericii nu reprezintă doar un tezaur al secolelor trecute, ci, înainte de toate, o mână de ajutor întinsă pentru el, nu din trecut, ci din veșnicie, înseamnă că s-a produs o minune. Hristos a bătut încetișor la inima a încă unui suflet”.

Prefața noastră scurtă o vom termina printr-un alt gând al Sanctității Sale, Patriarhul Alexei al II-lea: „Ortodoxia nu poate fi povestită, ea poate fi doar demonstrată prin viață”.

**„Doamne, numele Tău este putere!
Întărește-te pe noi, cei neputincioși,
care cădem”**

În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh!

„Dar aceasta, fiică a lui Avraam fiind, pe care a legat-o satana, iată de optsprezece ani ...” (Lc. 13, 16).
Dragii mei, prietenii mei! Pericopa evanghelică de astăzi ne oferă prilejul de a vorbi despre existența diavolului, despre activitatea lui distructivă și mortală. Viața noastră de acum ne cere cu insistență să abordăm cu atenție acest subiect, deoarece neștiința noastră, trecerea sfioasă sub tăcere, ori chiar negarea existenței acestei puteri îngrozitoare ne face să fim cu totul neînarmați în fața ei, astfel încât ea ne poate duce la pieire, ca pe niște oi spre junghiere. Căci uneori, ba chiar adesea, noi nu mai putem distinge unde este lumina, unde este întunericul, unde este viața și unde este moartea.

Și, fără îndoială, trebuie să recunoaștem că cea mai mare victorie a acestei entități constă în faptul că le-a indus multor generații de oameni ideea că nu ar

exista deloc. De-a lungul unei perioade determinate de timp, câtă vreme vederea duhovnicească a oamenilor nu a fost întunecată în totalitate, diavolul a acționat prudent, prin inspirații. Acum însă, în vremurile noastre, când nepăsarea noastră și somnul duhovnicesc ne-au dezbrăcat de protecția harului lui Dumnezeu, de puterea Duhului, diavolul ni se înfățișează în toată răutatea sa, el se manifestă ca o putere vie, perceptibilă, activă, și o entitate feroce. Tuturor care locuiesc pe pământ și care cred în cuvântul Lui, Domnul le-a transmis, la rândul Său, un mesaj de avertisment care ar trebui să atenționeze și îndeamnă la o prudență specială.

„ [...]Am văzut pe satana ca un fulger căzând din cer” (Lc. 10, 18).

Într-un al loc al Sfintei Scripturi se spune că nu i s-a găsit loc în cer și că, cu o furie îngrozitoare, el a coborât pe pământ ca să locuiască pe el și să răcnească ca un leu, căutând pe cine să înghită (vezi Fapte 12, 9-12; I Pt. 5, 8). Astfel, diavolul cel ucigaș a devenit „stăpânitorul lumii acesteia”, iar împreună cu el s-au instalat și stăpânesc pe pământ mulțimea slujitorilor lui. De atunci, locul lor de locuință este bolta albastră care desparte Biserica Luptătoare de Biserica Triumfătoare.

Iar primii care au gustat din experiența amară a puterii sale viclene au fost protopărinții noștri Adam și Eva, fiindcă din cauza lui ei cunoscuseră dulceața păcatului și gustaseră amărăciunea morții. Din acele vremuri îndepărtate, el își împlinește neobosit lucrarea. Scopul lui principal dintotdeauna a fost, este și va fi lupta cu

Dumnezeu pentru sufletele oamenilor, unde câmpul de bătălie constituie inimile omenești. Totul se petrece acolo: acolo încape și bezna iadului; și tot acolo scânteia credinței păstrată de Dumnezeu, ferită de suflarea omorâtoare a vrăjmașului, va naște văpaia dragostei față de Dumnezeu, mijlocind bucuria eternă. Iar noi, dragii mei, trebuie să analizăm cu atenție toate cele ce se produc în jurul nostru, implicit cele ce se întâmplă cu noi. Trebuie să ne cunoaștem inimile, iar lipsa de atenție și neștiința nu ne vor fi o justificare în ziua Înfricoșătoarei Judecăți, care se apropie în mod ireversibil de pământ.

„Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul cel veșnic, care este gătit diavolului și îngerilor lui” (Mt. 25, 41) – le va spune Fiul Omului celor care nu au știut, dar nici nu au vrut să știe.

Exemplele de posedare și de agresare a oamenilor de către puterile demonice sunt numeroase în Scriptură: tot aici se înscrie și întâmplarea femeii din Evanghelia de astăzi, care era gârbovită de optsprezece ani de diavol; în aceeași categorie intră și cei doi îndrăciți care viețuiau prin morminte și care sfărâmau, prin puterea înfricoșătoare a demonilor, lanțurile turnate prin care s-a încercat legarea lor, fiindcă nu puteau fi controlați prin vreun alt mijloc rațional; în rândurile lor se numără și îndrăcitul pe care demonul, vrând să-l omoare, îl arunca ba în foc, ba în apă; mai există și multe alte exemple (vezi: Lc. 13, 11-16; Mt. 8, 29; Mc. 17, 15; Mt. 17, 15).

Vindecând îndrăciții, Domnul niciodată nu nimea demonizarea o boală firească. El îi recunoștea pe demoni drept autori direcți ai acestei stări și îi izgonea.

Aceste exemple însă, din pricina împietririi inimilor noastre și a nepriceperii, nu ne ating inimile în momentul când lecturăm sau auzim despre ele. Căci: „acestea au fost cândva, undeva”. Mulți chiar îndrăznesc în adâncul inimilor lor să se îndoiască de întâmplările preluate din viața altora, alții merg și mai departe, negând prin necredință cuvintele dumnezeieștii Scripturi.

Astăzi însă, nu întâmplări îndepărtate, ci propriile vieți ne permit să simțim atacurile, tirania demonică, pe diavolul însuși și pe fii răzvrătirii, adică pe oamenii care au devenit împlinitori ai voinței rele a satanei pe pământ.

Ascultați cu atenție, dragii mei, cuvintele Profetului lui Dumnezeu Isaia, luați aminte și meditați la revelația făcută prin acest teolog al Vechiului Testament. Oare nu despre noi, nu cumva despre vremurile noastre a vorbit prorocul care a trăit cu 759 de ani înainte de nașterea lui Hristos? „Pământul va fi pustiit, el va fi jefuit (...). Pământul este în chin și sleit, lumea tânjește și se istovește, cerul împreună cu pământul vor pieri. Pământul este pângărit sub locuitorii lui, căci ei au călcat legea, au înfrânt orânduiala și legământul stricatu-l-au pe veci! Pentru aceasta, blestemul mistuie pământul și locuitorii îndură pedeapsa lor; drept aceea, cei ce locuiesc pe pământ sunt mistuiți, iar oamenii rămași

sunt puțini la număr! Vai de cei fără de lege, care lucrează, depărtându-se de lege! (...) Pământul se sfărâmă, pământul sare în bucăți, se clatină pământul. Pământul se mișcă înapoi și încolo ca un om bețiv, se dă în sus și în jos ca un scrânciob; păcatele apasă asupra lui, ca să nu se mai scoale!” (Is. 24, 3-6, 16, 19-20).

Da, aceste cuvinte se referă la noi! Noi am încălcat legea lui Dumnezeu! Noi am încălcat legământul Lui! Noi suntem cei care L-am uitat pe Dumnezeu! Și pământul nostru, mama care ne hrănește, naște doar spini și măracini din pricina răutății celor care trăiesc pe el. Cerul, care le dăruia cândva oamenilor ploaia luminoasă a vieții și roua aducătoare de roadă, seamănă acum peste capetele noastre umiditatea otrăvitoare a chimicalelor, iar vântul dinspre Cernobîl arde lumea cu suflarea sa aducătoare de moarte. Răutatea, viclenia și dușmănia s-au dezlănțuit pe pământ. Nu există rugăciuni care să stingă acest incendiu al răutății; nu există forță duhovnicească care să oprească pieirea ce se apropie.

Oare omul le-a generat pe toate acestea?

Nu, dragii mei, posibilitățile umane sunt limitate. Lungimea unei vieți omenești este șaptezeci, cel mult optzeci de ani. Uneori el nici nu reușește să realizeze care este sensul vieții sale pe pământ, că trebuie să și coboare în mormânt. El nu dispune nici de timp, nici de putere, nici de imaginație pentru a semăna atâta necaz și răutate care să cuprindă întreaga umanitate.